

ÇEŞİTLİLİK, EŞİTLİK VE KAPSAYICILIK (DEI) POLİTİKA YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

1. Kısa İsim

“Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi (ARUCAD) Çeşitlilik, Eşitlik ve Kapsayıcılık (DEI) Yönergesi”.

2. Tanımlar

Bu Yönergede geçen;

- Üniversite: ARUCAD Üniversitesini,
- Rektör: ARUCAD Rektörünü,
- Birim: Üniversitenin ilgili Fakülte, Enstitü, Yüksekokul ve Meslek Yüksekokulu
- Çeşitlilik: Farklı geçmişler, kültürler, etnik kökenler, cinsiyetler, cinsel yönelimler, yaşlar, inançlar, engellilik durumları ve deneyimlere sahip bireylerin bir araya gelmesini,
- Eşitlik: Her bireyin, sahip olduğu farklılıklara rağmen eğitim, kaynaklar ve fırsatlara erişiminin sağlanmasını,
- Kapsayıcılık: Çeşitliliği kabul etmekle kalmayıp, bu farklılıkları kucaklayan ve herkesin saygı gördüğü, değerli hissettiği ve katılım sağladığı bir ortamın oluşturulmasını,
- Ayrımcılık: Bireyin cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelimi, ırkı, etnik kökeni, dini, dili, engelliliği, yaşı, sosyoekonomik durumu veya diğer korunan özellikleri nedeniyle eşit olmayan muamele görmesini,
- Katılımcılık: Üniversitenin çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık konusundaki taahhüdünü yansıtan politikaları, süreçleri ve kültürleri teşvik etmek için tüm paydaşları ile iş birliği yapmasını,
- Hesap Verebilirlik ve Şeffaflık: Üniversitenin çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık politikalarının kalite güvence döngüsüne (Planla – Uygula - Kontrol Et - Önlem Al) dayalı olarak sürekli izlenmesi, geliştirilmesi, bu politikaları, süreçleri ve kültürleri tüm paydaşlarına görünür kılmasını,
- Sürdürülebilirlik: Üniversitenin tüm paydaşlarının, din, dil, ırk, renk, cinsiyet, yaş, uyruk, cinsiyet kimliği veya ifadesi, medeni hal, vatandaşlık, engellilik ya da kanunen koruma altında olan diğer hususlar fark etmeksizin potansiyellerini açığa çıkarmak üzere adil, eşit, anlayışlı, güvenli, yaratıcı ve sinerjik bir ortam ve kültür yaratmayı amaçlayan sürdürülebilir politikalar geliştirilmesini

ifade eder.

3. Amaç

Bu yönergenin amacı; ARUCAD, tüm öğrenciler, akademik ve idari personel ile üniversitenin tüm üyeleri ve paydaşları için çeşitliliği teşvik etmeyi, eşitlikçi uygulamaları güvence altına almayı ve kapsayıcı bir çalışma, öğrenme ve üretim ortamı oluşturmayı taahhüt eder. Üniversite bu yaklaşımla, her bireyin kimliği,

kültürü, görüşü ve deneyimiyle değer gördüğü; ayrımcılığa, ötekileştirmeye ve dışlanmaya karşı korunduğu bir kurumsal yapı inşa etmeyi hedefler.

4. Kapsam

Bu yönerge, ARUCAD’ın tüm akademik ve idari personelini, öğrencilerini, üniversitenin tüm paydaşlarını ve iş ortaklarını kapsar. Bu politikalar kampüs içinde, çevrim içi platformlarda, üniversite etkinliklerinde ve üniversiteyi temsil eden her alanda geçerlidir.

İKİNCİ BÖLÜM

Korunan Özellikler ve Temel Prensipler

5. Korunan Özellikler

Bu politika kapsamında ayrımcılıktan korunması garanti altına alınan özellikler şunlardır:

- (1) Cinsiyet,
- (2) Cinsiyet kimliği ve cinsiyet ifadesi,
- (3) Cinsel yönelim,
- (4) Irk, renk, kültür ve etnik köken,
- (5) Dil,
- (6) Din, inanç veya dünya görüşü,
- (7) Engellilik durumu,
- (8) Yaş,
- (9) Sosyoekonomik durum,
- (10) Medeni hal, ailevi sorumluluklar,
- (11) Vatandaşlık veya göçmenlik/mülteci statüsü,
- (12) Politik görüş veya aidiyet,
- (13) Dijital eşitsizlik durumu.

6. Temel Prensipler

Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi (ARUCAD), **Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve yürürlükteki ulusal mevzuat ve uluslararası insan hakları standartlarıyla** uyumlu olarak aşağıdaki temel prensipleri benimser:

- (1) **Çeşitlilik ve Mükemmeliyet:** Üniversitenin tüm paydaşlarının farklı bakış açıları, kimlikleri, deneyimleri ve özellikleri dikkate alınarak akademik ve idari süreçlerin düzenlenmesi, çeşitliliğin zenginleştirici bir unsur olarak görülmesi ve her alanda mükemmeliyetin esas alınması hedeflenir.
- (2) **Eşitlik ve Adalet:** Tüm öğrenciler, akademik ve idari personel eşit haklara sahiptir; hiçbir birey cinsiyet, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, engellilik, etnik köken, din, dil, yaş, sosyoekonomik durum, mülteci statüsü veya benzeri herhangi bir özellik nedeniyle ayrımcılığa uğratılamaz. Kampüs ortamında fırsat eşitliği yalnızca “aynı imkân” sağlamakla değil, kapsayıcı dil, erişilebilir mekânlar ve herkesin eşit katılımına olanak sağlayan yapılar geliştirilir.
- (3) **Kapsayıcılık ve Katılım:** Üniversite, özellikle yükseköğretimde yeterince temsil edilmeyen grupların (kadınlar STEM alanlarında, etnik azınlıklar, düşük gelirli veya göçmen öğrenciler vb.) kabulünü ve katılımını teşvik eder. Katılım yalnızca davet edilmekle değil, karar mekanizmalarında söz sahibi olmakla sağlanır.
- (4) **Cinsiyet Eşitliği:** Kadınların ve cinsiyet temelli ayrımcılığa uğrama ihtimali olan tüm bireylerin akademik ve idari kadrolarda, liderlik pozisyonlarında ve eğitim-öğretim faaliyetlerinde

temsilinin artırılması stratejik önceliktir. Cinsiyet temelli ayrımcılık, fırsat eşitsizliği, taciz ve şiddet davranışları için sıfır tolerans politikası uygulanır.

- (5) **Engelli Dostu Kampüs:** Engelli veya özel gereksinimli bireylerin kampüs içinde tam katılımını sağlamak için engelli dostu altyapıyı geliştirmeye odaklanır. Evrensel tasarım ilkeleri gözetilerek ve erişebilirlik standartlarına uygun ortamlar oluşturularak, engelli bireylerin kampüs içinde daha rahat bir şekilde hareket etmeleri desteklenir.
- (6) **Öğrenci Hakları:** Öğrencilerin kabul, kayıt, öğrenim, değerlendirme, destek hizmetleri, topluluk yaşamına katılım ve mezuniyet süreçlerinde eşit fırsatlar garanti altına alınır.
- (7) **Personel Hakları:** Akademik ve idari personel için işe alım, görevde yükseltme, ücretlendirme, mesleki gelişim ve çalışma koşullarında adalet ve eşitlik gözetilir. Performans değerlendirmelerinde şeffaflık sağlanır; ayrımcılık, mobbing veya dışlayıcı uygulamalara izin verilmez.
- (8) **Fikir Çeşitliliği ve Akademik Özgürlük:** Fikir çeşitliliği ve akademik özgürlük güvence altındadır; bu özgürlükler taciz, tehdit veya ayrımcılık bahanesiyle kısıtlanamaz. Akademik içeriklerde çoklu perspektiflerin görünür olması ve farklı görüşlerin saygıyla ifade edilebilmesi sağlanır.
- (9) **Sıfır Tolerans:** Her türlü ayrımcılık, taciz, zorbalık, dışlayıcı davranış, mağduriyet yaratıcı eylem kesinlikle yasaktır ve disiplin yaptırımlarına tabidir.
- (10) **Bireysel ve Kurumsal Sorumluluk:** Üniversite topluluğunun her üyesi, ayrımcılığa veya tacize yol açacak davranışlardan uzak durmakla yükümlüdür. Üniversite, bu ilkeleri yalnızca benimsemekle kalmaz, aynı zamanda eğitim, raporlama ve yaptırım mekanizmalarıyla da uygular.
- (11) **Şikayet ve Koruma / Veri Gizliliği ve Kanıta Dayalı Karar:** Politika ihlallerinin bildirilmesi teşvik edilir. Bildirim yapan kişiler gizlilik güvencesine sahiptir ve misillemeye karşı korunur. Şikayetler adil, duyarlı, zamanında ve gizli biçimde ele alınır.
- (12) **Erişilebilir İletişim ve Kapsayıcı Dil:** Kurum içi ve dışı tüm iletişimde açık, anlaşılır, önyargısız ve cinsiyetçi olmayan bir dil kullanılır. Görsel ve işitsel materyaller erişilebilir ve farklı kimlik ve deneyimleri kapsayıcı şekildedir.
- (13) **Toplumsal Katkı ve Çok Kültürlülük:** Üniversite, yerel ve uluslararası paydaşlarla (sivil toplum kuruluşları, kamu kurumları, belediyeler, iki toplumlu girişimler vb.) iş birliği yaparak çeşitlilik ve kapsayıcılığı kampüs dışına taşır. Böylece üniversite, çok kültürlü yapının ve sosyal sorumluluğun güçlenmesine katkı sağlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Bildirim ve Koruma Mekanizması, İnceleme ve Disiplin Süreci

7. Bildirim ve Koruma Mekanizması

- (1) Üniversite bünyesinde ayrımcılık, taciz, cinsel taciz, zorbalık, mobbing, dışlayıcı davranışlar veya mağduriyet yaratıcı eylemler ile ilgili tüm şüpheler güvenli, gizli ve erişilebilir bir bildirim sistemi aracılığıyla raporlanabilir.
- (2) Bildirimler yazılı, çevrim içi (grievance@arucad.edu.tr) , yüzyüze veya anonim kanallar aracılığıyla yapılabilir. Bu mekanizma; öğrenciler, akademik ve idari personel, tedarikçiler ve üniversiteyle ilişkili tüm paydaşların kullanımına açıktır.
- (3) Bildirim yapan kişilerin kimlikleri kesin gizlilik ilkesiyle korunur; bilgiler yalnızca soruşturma süreci için yetkili mercilerce işlenir.
- (4) Bildirimde bulunan kişiler hiçbir şekilde misilleme, baskı, ayrımcılık veya hak kaybına maruz bırakılamaz. Bu koruma, öğrenciler, akademik ve idari personel ile üniversiteyle bağlantılı tüm tarafları kapsar. Misilleme iddiaları ayrıca bağımsız şekilde soruşturulur.

- (5) Bildirimlerin alınması, değerlendirilmesi ve sonuçlandırılması için Üniversite bünyesinde bağımsız komite Rektörlük tarafından görevlendirilir.
- (6) Bildirimlerin incelenmesi, doğrulanması ve sonuçlandırılması Rektörlüğün ve/veya Mütevelli Heyetinin sorumluluğundadır.

8. İnceleme ve Disiplin Süreci

- (1) Üniversiteye iletilen, çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık ilkelerine aykırı uygulamalara veya davranışlara ilişkin tüm şikâyetler, görevlendirilen Komite tarafından hızlı, adil, tarafsız ve gizlilik esasına dayalı olarak incelenir.
- (2) Şikâyet, öncelikle kabul edilerek kayıt altına alınır. Ardından olayın ciddiyeti, kapsamı ve tarafları belirlemek amacıyla ilk değerlendirme yapılır. Gerekli görülen durumlarda, tarafların güvenliği ve sürecin sağlıklı ilerleyebilmesi için geçici koruyucu önlemler uygulanabilir.
- (3) Ön incelemenin ardından, Komite tarafından detaylı bir soruşturma yürütülür. Bu kapsamda tarafların ve tanıkların ifadeleri alınır, mevcut belgeler ve dijital kayıtlar incelenir, deliller toplanır. Soruşturma sürecinde taraflara eşit söz hakkı tanınır ve süreç gizlilik ilkesine uygun şekilde yürütülür.
- (4) Soruşturmanın tamamlanmasının ardından, Komite ihlalin niteliğine ilişkin bir karar alır ve bunu Rektörlüğe raporlar. İhlalin ciddiyetine bağlı olarak farklı yaptırımlar uygulanabilir. Öğrenciler için bu yaptırımlar; uyarı, kınama, geçici uzaklaştırma, kampüs etkinliklerinden men, burs/özel hakların iptali veya ilişik kesme olabilir. Personel için; uyarı, kınama, geçici görevden uzaklaştırma, akademik/idari görevlerden alma veya iş sözleşmesinin feshi yaptırımları uygulanabilir. Üçüncü taraflarla ilgili durumlarda ise, iş ilişkilerinin sonlandırılması veya kampüse erişim yasağı gibi yaptırımlar gündeme gelebilir.

9. Tebligat ve İtiraz

- (1) Alınan kararlar taraflara yazılı olarak ve gerekçeleriyle birlikte bildirilir. Tarafların kararlara karşı itiraz etme hakkı vardır. İtiraz başvuruları kararın tebliğini takiben 3 iş günü içerisinde Rektörlüğe yapılır ve bu başvurular hızlı, adil ve tarafsız bir şekilde değerlendirilir. İtiraz sürecinin sonunda verilen karar kesin ve nihai olup, Üniversite nezdinde başka bir idari başvuru yolu bulunmaz.

10. Kayıt ve Raporlama

- (1) Tüm inceleme ve disiplin süreçleri, şeffaflık ilkesi doğrultusunda kayıt altına alınır. Kişisel veriler gizlilik esasına göre korunur. Süreçlere ilişkin özet veriler (örneğin başvuru sayıları, çözüm oranları) her yıl hazırlanan rapora dahil edilir ve Rektörlüğe sunulur. Bu rapor gerektiğinde kamuoyuyla da paylaşılabilir.

11. İzleme ve Gözden Geçirme

- (1) Üniversite, çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık politikalarının tamamının uygulanmasını düzenli olarak izler. Bu kapsam yalnızca ayrımcılık, taciz, cinsel taciz, mobbing ve zorbalıkla mücadeleyle sınırlı olmayıp; aynı zamanda fırsat eşitliği, temsil dengesi, erişilebilirlik, kapsayıcı dil kullanımı, eğitim ve farkındalık çalışmaları, katılım mekanizmaları ve paydaş iş birliklerini de içerir.
- (2) Politikanın etkinliği belirli aralıklarla değerlendirilir; gerektiğinde güncellenir ve geliştirilir.
- (3) Öğrenciler, akademik ve idari personel, iş ortakları ve diğer paydaşlardan gelen geri bildirimler bu değerlendirme sürecine dahil edilir.

12. Eğitim ve Farkındalık

- (1) Üniversite, tüm akademik ve idari personel ile öğrencilerin DEI ilke ve uygulamaları konusunda bilinçlenmesini sağlamak amacıyla düzenli eğitim ve farkındalık faaliyetleri yürütür. Bu

faaliyetler; çeşitlilik, eşitlik, kapsayıcılık, kapsayıcı dil kullanımı, önyargı farkındalığı, ve erişilebilirlik gibi konuları kapsar. Bu faaliyetler, oryantasyon programlarına, hizmet içi eğitimlere, seminerlere ve çevrim içi bilgilendirme materyallerine entegre edilir.

- (2) Üniversite, paydaşlarının (iş dünyası, sivil toplum, kamu kurumları) da sürece dahil olabileceği ortak etkinlikler düzenleyebilir.
- (3) Eğitimlerin içeriği; ulusal mevzuat, uluslararası standartlar, akademik etik ve iyi yönetim ilkelerini kapsar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Diğer Hususlar

13. Yönergede Bulunmayan Haller

Bu yönergede hükmü bulunmayan hallerde; ARUCAD'ın ilgili diğer mevzuat hükümleri ile Mütevelli Heyeti, Senato veya ilgili Yönetim Kurulu kararları uygulanır.

14. Yürürlüğe Giriş

Bu yönerge Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi Senatosunda kabul edildiği tarihten itibaren yürürlüğe girer.

15. Yürütme Yetkisi

Bu yönerge hükümlerini Arkın Yaratıcı Sanatlar ve Tasarım Üniversitesi Rektörü yürütür.